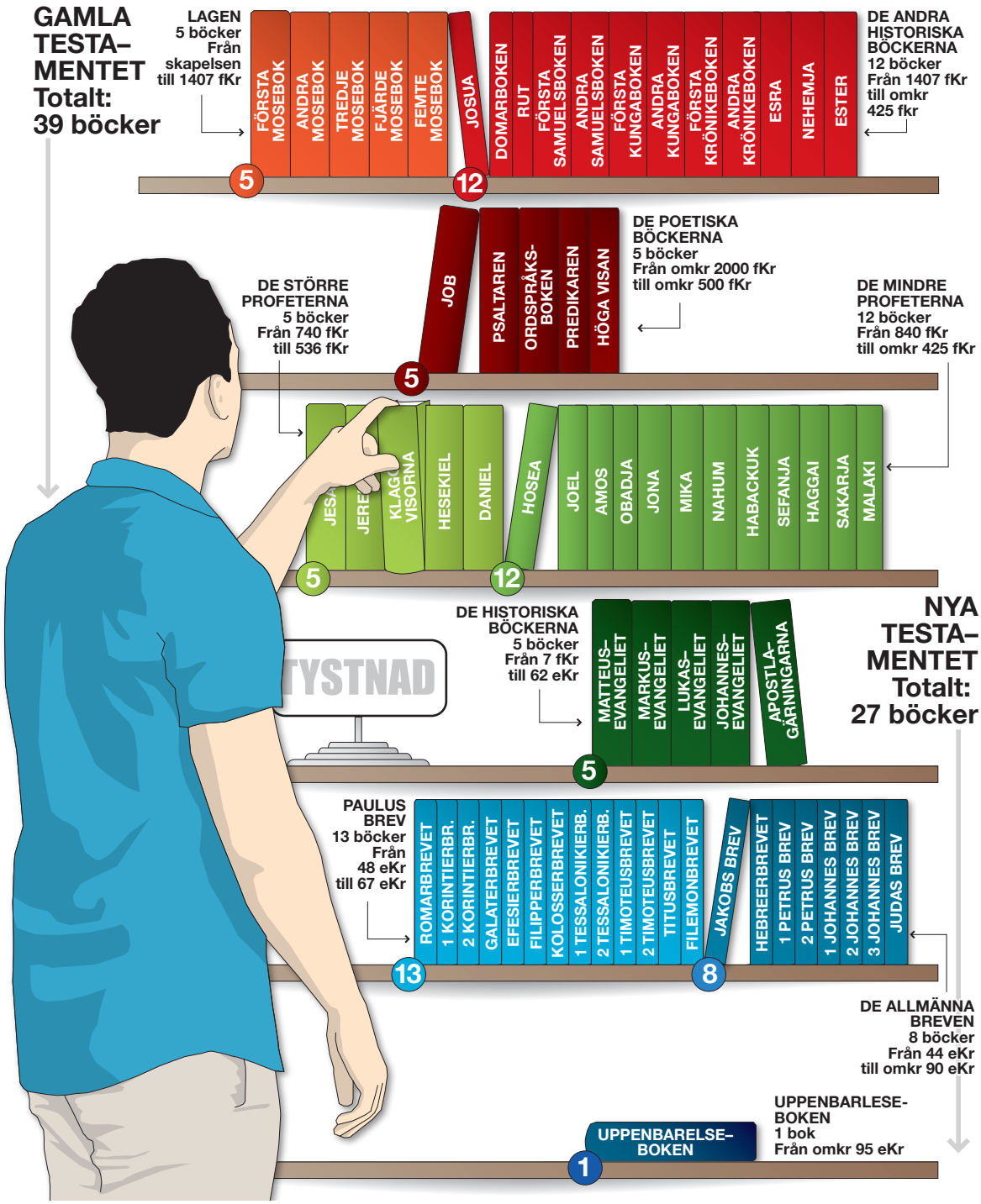
Bibeln är ett litet bibliotek

Bibeln är inte en bok, den är ett litet bibliotek bestående av sextiosex böcker och brev. De är sorterade som i ett bibliotek där böcker med samma genre förts samman: historiska böcker för sig, poetiska för sig och så vidare. Följ med in i biblioteket.

En översikt — epok för epok (I)

1 FÖDELSE OCH UPPVÄXT

Tid: Omkr 35 år, 7–4 fKr till 29 eKr
Texter: Matt 1–2, Luk 1–2, 3:23–38, Joh 1:1–18 ***Andel*:*** 5,7 %
Kort historik: Föds i Betlehem, flyr till Egypten, bosätter sig i Nasaret, besöker Jerusalem som 12-åring, blir snickare.

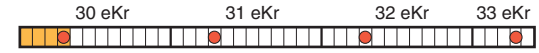

Från Jesus hos Fadern i himlen → Till Jesus som människa på jorden
Från himlens härlighet → Till stallets enkelhet
Från jämlikhet med Gud → Till en tjänares gestalt

2 INLEDANDE VERKSAMHET

Tid: Omkr 4 mån, jan till april 30 eKr
Texter: Matt 3:1–4:11, Mark 1:1–13, Luk 3:1–18, 21–23a, 4:1–13, Joh 1:19–51 ***Andel:*** 2,9 %
Kort historik: Johannes Döparen träder fram, Jesus döps av Johannes i Jordan, frestas av djävulen i öknen.

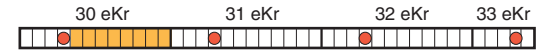

Från profetisk tystnad → Till en profetröst i öknen
Från förelöparen → Till Honom som kommer efter
Från himmelsk bekräftelse → Till djävulsk batalj

3 TIDIG VERKSAMHET I JUDEEN

Tid: Omkr 8 mån, maj till dec 30 eKr
Texter: Matt 4:12, Mark 1:14–15, Luk 3:19–20, 4:14a, Joh 2:1–4:42 ***Andel:*** 2,9 %
Kort historik: Jesus utför sitt första under, rensar templet i Jerusalem och samtalar med Nikodemus, förkunnar i Judeen.

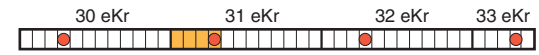

Från offentlig konfrontation → Till nattlig konversation
Från en naturlig födelse → Till att födas av Anden
Från besök i Jerusalem → Till förkunnelse i Judeen

4 TIDIG VERKSAMHET I GALILEEN

Tid: Omkr 4 mån, jan till april 31 eKr
Texter: Matt 4:13–25, 8:2–4,14–17, 9:1–17, Mark 1:16–2:22, Luk 4:14b–5:39, Joh 4:43–54 ***Andel:*** 4,5 %
Kort historik: Vid Sykars brunn, körs ut ur Nasaret, till Kapernaum, runt i Galileen.

Från hemstaden Nasaret → Till sitt nya hem i Kapernaum
Från törst efter vatten → Till törst efter evigt liv
Från förkunnelse → Till efterföljelse

5 MELLANGALILEISK VERKSAMHET

Tid: Omkr 12 mån, maj 31– april 32 eKr
Texter: Matt 5:1–8:1, 5–13, 18, 23–34, 9:18–15:20, Mark 2:23–7:23, Luk 6:1–9:17, Joh 5:1–7:1 ***Andel:*** 23,5 %
Kort historik: Väljer de tolv, Bergspredikan, vandrar runt i Galileen, stillar stormen

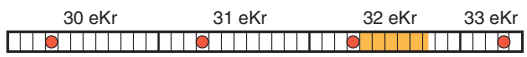

Från att välja de tolv → Till att undervisa de tolv
Från att förkunna budskapet → Till att förkastas för budskapet
Från att lärjungar följer Honom → Till att lärjungar lämnar Honom

6 SEN VERKSAMHET I GALILEEN

Tid: Omkr 6 mån, maj till okt 32 eKr
Texter: Matt 8:19–22, 15:21–18:35, Mark 7:24–9:50, Luk 9:18–62, Joh 7:2–10
Andel: 7,0 %
Kort historik: Jesus drar sig undan, förklaringsberget, talar om att han ska dö.

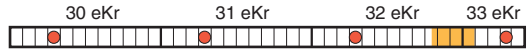

Från offentlig verksamhet → Till att dra sig undan offentligheten
Från människors tvivel → Till Petrus bekännelse
Från förklaringsbergets klarsyn → Till vardagens klarspråk

7 SEN VERKSAMHET I JUDEEN

Tid: Omkr 3 mån, nov 32 till jan 33 eKr
Texter: Luk 10:1–13:21, Joh 7:11–10:39
Andel: 9,5 %
Kort historik: Fariseerna vill stena Jesus, Jesus sänder ut de 72, besöker Marta och Maria.

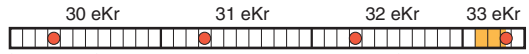

Från Galileen i norr → Till Jerusalem i söder
Från förlåtelsens ord från Jesus → Till hatets ord från de judiska ledarna
Från flykt undan Herodes Antipas → Till flykt undan de judiska ledarnas dödsdom

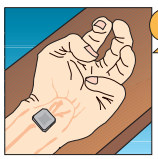

8 SEN VERKSAMHET I PEREEN

Tid: Omkr 3 mån, febr till april 33 eKr
Texter: Matt 19:1–20:34, Mark 10:1–52, Luk 13:22–19:28, Joh 10:40–11:54
Andel: 10,4 % ***Kort historik:*** Jesus uppväcker Lasarus från de döda, helar Bartimeus och besöker Sackeus.

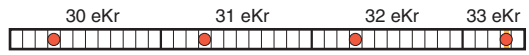

Från Judeen på västra sidan Jordan → Till Pereen på östra sidan Jordan
Från ett ord av liv till Lasarus → Till ord av död mot Jesus
Från flykt undan dödshoten → Till att gå för att möta dem som hotade Honom

9 DEN SISTA PÅSKEN

Tid: En vecka, april 33 eKr ***Texter:*** Matt 21–27, Mark 11–15, Luk 19:29–23:56, Joh 11:55–19:42 ***Andel:*** 29,7 % ***Kort historik:*** Jesus instiftar nattvarden, förråds, prövas i sex rättegångar, döms trots sin oskuld, korsfästs, dör och begravs.

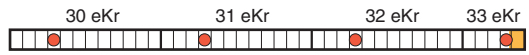

Från folkets jublande mottagande → Till folkets hatfyllda dödsdom
Från bedjande händer i Getsemane → Till genomborrade händer på Golgata
Från livet bland människor → Till döden för människor

10 EFTER UPPSTÅNDELSEN

Tid: 40 dagar, april till maj 33 eKr
Texter: Matt 28, Mark 16, Luk 24, Joh 20–21 ***Andel:*** 4,0 %
Kort historik: Jesus uppstår från de döda, visar sig för lärjungarna, ger missionsbefallningen, tas upp till himlen.

Från dödsriket → Till himmelriket
Från ett tomt kors → Till en tom grav
Från Jesus som människa på jorden → Till Jesus hos Fadern

** Avser andelen av texten i de fyra evangelierna.*

En kronologisk översikt av Nya

Siffrorna motsvarar de perioder som finns i översikten av epoker i Nya testamentet.

1

MARIA
jungfrun som blev mor till Guds Son

2

JOHANNES DÖPAREN
förelöparen till Messias

3

NIKODEMUS
farisén som blev lärjunge till Jesus

4

PETRUS
fick uppdraget att leda församlingen

JOHANNES
lärjunge som tillhörde den inre kretsen

Bebådelsen till Maria (omkr. 8–5 fKr)
Johannes Döparens födelse
Jesu födelse i Betlehem (omkr. 7–4 fKr)
Jesus flyr till Egypten
Jesus som 12-åring i templet (omkr. 6 eKr)
Jesus växer upp i Nasaret
Johannes Döparen framträder
Jesus prövas av djävulen
Jesus döps av Johannes
Jesus kallar lärjungarna första gången
Jesus gör under i Kana
Jesus i Jerusalem vid påsken (I) Samtal med Nikodemus
Jesus i Judeen
Jesus fördrivs från Nasaret, flyttar till Kapernaum
Jesus möter kvinnan vid Sykars brunn
Jesus i Galileen, förkunnar och helar
Jesus väljer ut tolv lärjungar
Jesus håller Bergspredikan
Jesus kallar fyra lärjungar (Petrus, Andreas, Johannes och Jakob), senare också Levi (Matteus)
Jesus i Jerusalem vid påsken (II)

PETRUS
JESUS
JOHANNES DÖPAREN

30 eKr
31 eKr

JESUS
Guds Son som blev människa

I BÖRJAN AV EVANGELIERNA
... möter vi ett folk under romersk överhöghet. Många i det religiösa ledarskapet har kompromissat med tron för att få del av makten. Det spirar ett hopp att Messias ska komma och återge dem friheten. Men få väntar att han ska anlända som ett litet barn fött i enkelhet...

11

PETRUS
ledare i den tidiga församlingen

12&13

PAULUS
förföljaren som blev förkunnare

FILIPPUS
diakonen som blev missionspionjär

14

Jakobs brev

Galaterbrevet

15

1 Tessalonikerbrevet

2 Tessalonikerbrevet

16

1 Korintierbrevet

2 Korintierbrevet

Romarbrevet

17

I BÖRJAN AV APOSTLAGÄRNINGARNA
... möter vi en liten skara på elva undrande lärjungar som alla svikit Jesus och förnekat sitt samröre med honom, och som nu med några kvinnor kurar i ett undanskymt rum på andra våningen i ett hus i Jerusalem...

BARNABAS
länken mellan Petrus och Paulus

Stefanus blir martyr
Pingstdagen
Jesu död och uppståndelse
Paulus omvändelse
Paulus i Jerusalem (I)
Petrus förkunnar för hedningarna
Paulus till Antiokia
Paulus i Jerusalem (II)
Jakob blir martyr
Paulus till Antiokia
Paulus till Europa
Paulus i Aten och Korint
Paulus i Jerusalem (IV) och Antiokia
Paulus till Korint
Paulus fånge i Caesarea

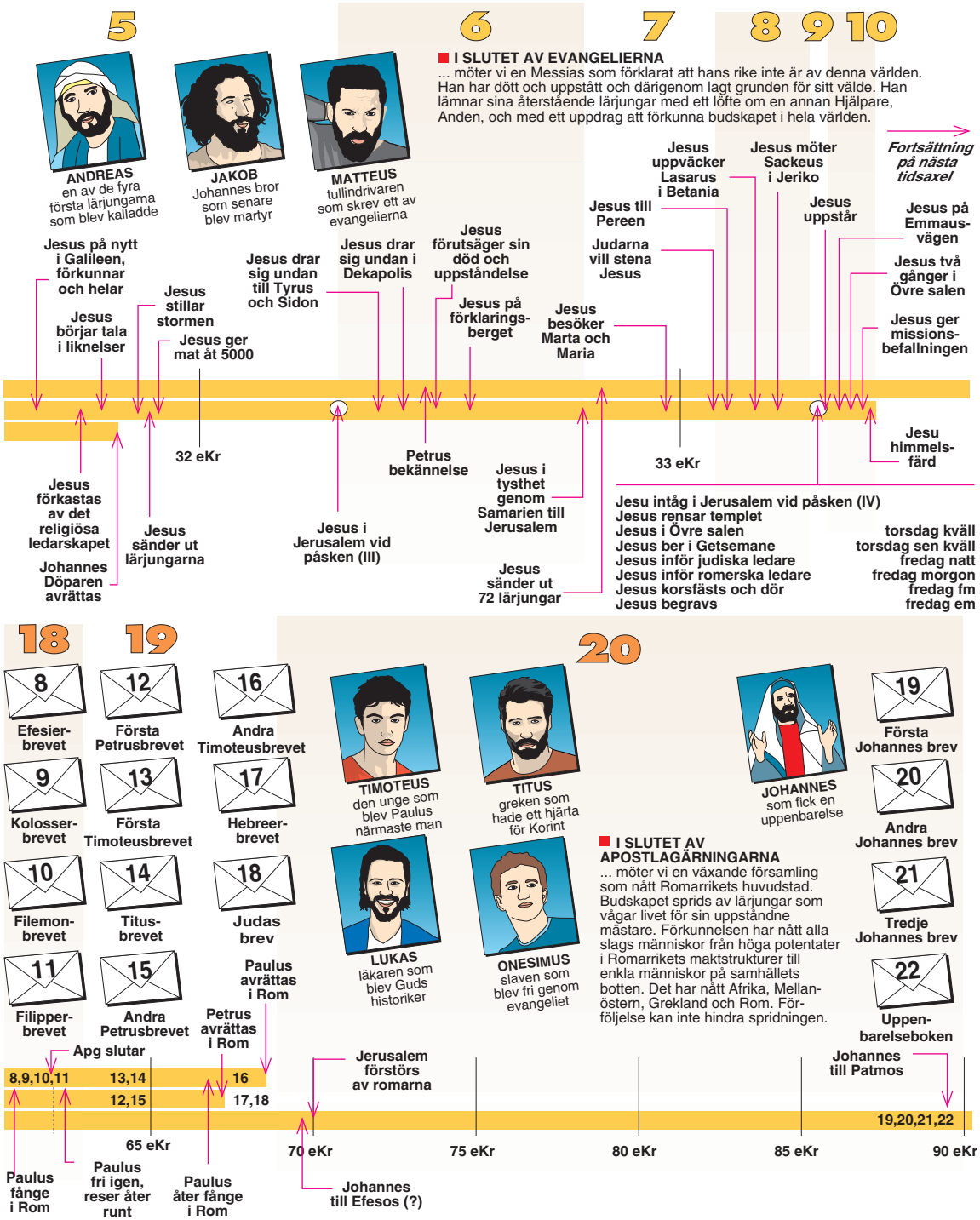
PAULUS
PETRUS
JOHANNES

30 eKr
35 eKr
40 eKr
45 eKr
1
50 eKr
55 eKr
60 eKr
2
3,4
5,6,7

Apostlagärningarna börjar
Paulus i Arabien och Damaskus
Paulus till Tarsus
Paulus på Cypern
Paulus i Galatien
Apostlamötet i Jerusalem (III)
Paulus till Efesos
Paulus till Jerusalem (V)
Paulus resa till Rom

testamentet

Flera olika kronologiska förslag cirkulerar. Det handlar bland annat om längden av Jesu offentliga verksamhet och tiden för Jesu död och uppståndelse (30 eller 33 eKr). Denna översikten följer i stort Dr. Harold Hohners förslag på kronologi.

En jämförelse mellan evangelierna

Det finns likheter och skillnader mellan de fyra evangelierna. Här är en jämförelse av några särdrag vi kan se och på vilket sätt varje evangelist bidrar till att ge oss en mångfacetterad bild av Jesu liv och verk. Läs om författarna, språket, målgruppen, om unikt material och om Jesu första och sista yttrande.

	MATTEUS	MARKUS	LUKAS	JOHANNES
Författare	Enligt traditionen. Nämns av bland andra Papias i början av 100-talet.	Enligt traditionen. Papias skriver att han ”...blev Petrus tolk (sekreterare).” (jfr 1 Pet 5:13)	Enligt en samstämmig fornkyrklig tradition. Även författare till Apostlagärningarna.	Bokens inre vittnesbörd (Joh 21:7,24) liksom yttre källor som till exempel Irenaeus.
Yrke	Tullindrivare (Matt 9:9–10)	Missionär (Apg 12:25)	Läkare (Kol 4:14)	Fiskare (Mark 1:19)
Vad vet vi om honom?	En av apostlarna, även kallad Levi (Mark 3:18, Matt 10:3)	Reste med Paulus (Apg 15:37, Kol 4:10, Filem 1:24)	Reste med Paulus (Apg 16:10 ”vi”, 2 Tim 4:11, Filem 1:24)	En av apostlarna, ”den Jesus älskade” (Mark 3:17, Joh 21:20)
Släkt	Alfeus son (Mark 2:14), bror till Jakob (Luk 6:15) och Josef	Son till Maria (Apg 12:12), kusin med Barnabas (Kol 4:10)	Okänd	Son till Sebedeus (Mark 1:19), bror till Jakob (Matt 4:21)
Målgrupp	Främst judar	Främst romare (icke-judar)	Främst greker (icke-judar)	Alla människor
Tecken på val av målgrupp	Förutsätter förståelse av judiska seder (15:1–2), beskriver hur Jesus uppfyller GT:s profetior, ser Jesus som Messias.	Förklarar judiska traditioner (7:2–4), använder latinska ord (12:42*), betonar Jesu handlingar framför undervisningen.	Förklarar geografi (4:31, 24:13), framställer Jesus som den fullkomliga människan.	”Åt alla” (Joh 1:12). Visar på Jesu gudomlighet genom en rad ”tecken” som beskrivs i boken (jfr 20:30–31).
Jesus framställs som...	Kungen	Tjänaren	Den fullkomliga människan	Guds Son
Antal kapitel/vers/ord**	28 / 1 071 / 18 346	16 / 678 / 11 304	24 / 1 151 / 19 482	21 / 879 / 15 658
En nyckelvers	Matt 21:5 (Matt 6:33)	Mark 10:45	Luk 19:10	Joh 20:31
Karaktär	Flera stora predikningar	Många under	Många liknelser	Mer privat undervisning
Arrangerad	Ämnesvis	Kronologiskt	Kronologiskt	Ämnesvis
Anslag	Profetiskt	Praktiskt	Historiskt	Andligt
Släkttavla	Från Abraham (1:1–17)	Ingen	Från Adam (Luk 3:23–38)	Ingen
Andel ord av Jesus	60 %	42 %	50 %	50 %
Antal citat ur GT	53	36	25	20
Andel unikt material	42 %	7 %	59 %	93 %
Inbördes relation	Synoptiskt evangelium (I)	Synoptiskt evangelium (II)	Synoptiskt evangelium (III)	Kompletterande evangelium
Evangelisternas symboler				
Några unika berättelser	• De vise männen (2:1–12) • Barnamorden (2:16–18) • Helar två blinda (9:27–34) • Flera liknelser (13:44–53, 25:1–30) • Petrus bekännelse (16:13–20) • Yttersta domen (25:31–46)	• Om sådden (4:26–29) • Botar dövstum (7:31–37) • Botar blind (8:22–26) • Om salt och eld (9:49–50b) • Nakna flykten (14:51–52)	• Johannes och Jesus (1:5–2:20) • Jesus 12 år gammal (2:41–52) • Änkan i Nain (7:11–17) • Räkna kostnaden (14:28–33) • Förlorade sonen (15:11–32) • Om Sackeus (19:1–10) • Till Emmaus (24:13–35)	• Bröllopet i Kana (2:1–12) • Nikodemus (3:1–21) • Sykars brunn (4:1–42) • Väcker Lasarus (11:1–57) • Jesus tvättar fötter (13:1–17) • Talet till lärjungarna sista kvällen (14–17)
Tidsperspektiv	Ser ofta bakåt	Talar om nuet	Talar om nuet och framtiden	Blickar mot evigheten
Kännetecken	Mer om det offentliga	Mer om det offentliga	Mer om det personliga	Mer om det personliga
Geografiskt fokus	Mer i Galileen	Mer i Galileen	Resan mot Jerusalem (9–19)	Många besök i Jerusalem
Betoning	Vad Jesus gör och säger	Vad Jesus gör	Vad Jesus säger	Vad Jesus säger
Språk	Grekiska med många judiska influenser	Ibland grammatiskt enkel grekiska	God, elegant, litterärt högtstående grekiska	Enkel grekiska med symboliska djup
Litterära kännetecken	Strukturerad runt fem längre predikoavsnitt	Snabba skiften mellan episoder (”sedan”, ”genast”)	Berättelser i par, många liknelser, många böner	Många ironier och paradoxer. Vittnesbörd.
Evangeliets inledning	Inleder med en strukturerad släkttavla från Abraham (1:1–17)	”Här börjar evangeliet om Jesus Kristus, Guds Son” (1:1).	"[Jag] har...bestämt mig för att skriva ner det i ordning" (1:1–4).	En kosmisk teologisk hymn (Joh 1:1–18)
Första orden från Jesus	”Låt det nu ske. Det är så vi ska uppfylla all rättfärdighet” (3:15).	”Tiden är inne och Guds rike är nära. Omvänd er och tro på evangeliet! (1:15)	"Varför har ni letat efter mig? Visste ni inte att jag måste vara hos min Far?" (2:49)	"Vad söker ni?...Kom och se!" (1:38–39)
Andel om sista påsken	34,5 %	30,6 %	20,1 %	33,0 %
Fokus i passionsberättelsen	Makthavarnas planering och attack mot Jesus (26-27)	Hans fruktansvärda lidande och tragiska död (14–15)	Jesu oskuld, hans förlåtelse av deras övergrepp (22–23)	Jesu upphöjelse och förhärligande (18–19)
Sista orden från Jesus	”Och se, jag är med er alla dagar till tidens slut” (28:20).	”De ska lägga händerna på sjuka, och de ska bli friska” (16:18).***	”Men ni ska stanna här i staden tills ni har blivit rustade med kraft från höjden” (24:49).	”Om jag vill att han ska vara kvar tills jag kommer, vad rör det dig? Följ du mig!” (21:22)
Sista orden	”Och se, jag är med er alla dagar till tidens slut” (28:20).	”Herren verkade tillsammans med dem och bekräftade ordet genom de tecken som åtföljde det” (16:20).***	”Och de var ständigt i templet och prisade Gud” (24:53).	”Om varje händelse skulle skrivas ner, tror jag att inte ens hela världen skulle rymma de böcker som då måste skrivas” (21:25).

Ordnar texterna med ett syfte

Nio av tio verser unika för Johannes

En sammanfattning av temat

Fortsätter i Apostlagärningarna

* Ordet som översätts koppармynt är latinskt i grundtexten. Andra exempel 5:9, 6:27, 12:14, 15, 15:39, 44, 45.**Siffror är baserad på den grekiska grundtexten som återfinns i Logos software. ***Avsnittet Mark 16:9–20 saknas i de allra äldsta handskrifterna och är troligen inte skrivet av Markus själv. Utan tillägget tycks evangeliet sluta plötsligt. Några handskrifter har ett annat, kortare slut.

Så harmonierar evangelierna (I)

De fyra evangelierna är berättelser om Jesu liv från fyra olika författare. Genom att se hur deras berättelser harmonierar kan vi få fram en så tydlig bild som möjligt av Jesu liv. Det här är ett försök till harmoni för de tio epokerna av Jesu liv och gärning såsom det beskivs hos Matteus, Markus, Lukas och Johannes.

• Det finns olika försök att skapa en harmoni av händelserna i Jesu liv. Den här harmonin följer i huvudsak ”A harmony of the Gospels” av AT Robertson (Harper & Row)

Nämnt i antal evangelier

	MATTEUS	MARKUS	LUKAS	JOHANNES	
	Totalt 1068 verser 28,3%	*Totalt 673 verser*** 17,9%*	*Totalt 1149 verser 30,5%*	*Totalt 878 verser 23,3%*	
Antal verser/andel i evangeliet:	*48/4,5%*	*0/0%*	*147/12,8%*	*18/2,1%*	
1 Lukas vetenskapliga metod	–	–	• **1:1–4**	–	1
2 Jesus som Ordet före människoblivandet	–	–	–	• **1:1–18**	1
3 Jesu släkttavla	**1:1–17**	–	**3:23b–38**	–	2
4 Johannes Döparens födelse tillkännages	–	–	• **1:5–25**	–	1
5 Jesu födelse tillkännages för Maria	–	–	• **1:26–38**	–	1
6 Elisabet välsignar Maria	–	–	• **1:39–45**	–	1
7 Marias lovsång	–	–	• **1:46–56**	–	1
8 Johannes Döparens födelse och uppväxt	–	–	• **1:57–80**	–	1
9 Josef får veta att Maria ska föda Jesus	• **1:18–25**	–	–	–	1
10 Jesu födelse	–	–	• **2:1–7**	–	1
11 Änglarna tillkännager födelsen för herdarna	–	–	• **2:8–20**	–	1
12 Jesu omskärelse	–	–	• **2:21**	–	1
13 Jesus frambärs i templet, möts av Simeon och Hanna	–	–	• **2:22–38**	–	1
14 De vise männen kommer	• **2:1–12**	–	–	–	1
15 Josef, Maria och Jesus flyr till Egypten	• **2:13–15**	–	–	–	1
16 Barnamorden i Betlehem	• **2:16–18**	–	–	–	1
17 Jesus flyttar till Nasaret	**2:19–23**	–	**2:39**	–	2
18 Jesus växer upp i Nasaret	–	–	• **2:40**	–	1
19 Jesus besöker Jerusalem tolv år gammal	–	–	• **2:41–50**	–	1
20 Jesu fortsatta liv i Nasaret	–	–	• **2:51–52**	–	1

Texten är den enda om händelsen

Inget om Jesu födelse

Matteus och Lukas berättar olika delar av födelse-berättelsen.

Inget om Jesu födelse

1 FÖDELSE OCH UPPVÄXT

213 verser
5,7 % av evangelietexten

Två stora händelser beskrivs: Bebådelsen och Jesu födelse.
Tid: Från födelsen 4–7 fKr till omkring 29 eKr, sammanlagt omkring 35 år

2 INLEDANDE VERKSAMHET

108 verser
2,9 % av evangelietexten

ÖVERGÅNG: Jesu liv i det fördolda som snickare i Nasaret är över. Han tar nu de första stegen som inleder hans offentliga verksamhet – tiden är inne (jfr Gal 4:4).

Johannes Döparen har banat väg men nu träder Jesus fram på scenen.
Tid: Från januari till april 30 eKr, omkring 4 månader

Antal verser/andel i evangeliet:	*28/2,6%*	*13/1,9%*	*34/3,0%*	*33/3,8%*	
21 Johannes Döparen framträder	**3:1–6**	**1:1–6**	**3:1–6**	–	3
22 Johannes Döparen förkunnar	**3:7–10**	–	**3:7–14**	–	2
23 Johannes Döparen talar om Messias	**3:11–12**	**1:7–8**	**3:15–18**	–	3
24 Jesus döps av Johannes i Jordan*	**3:13–17**	**1:9–11**	**3:21–23a**	–	3*
25 Jesus frestas i öknen	**4:1–11**	**1:12–13**	**4:1–13**	–	3
26 Johannes Döparen berättar om Jesu dop	–	–		• **1:19–28***	1
27 Johannes Döparen pekar ut Jesus som Messias	–	–		• **1:29–34**	1
28 Jesus kallar sina första lärjungar	–	–		• **1:35–51**	1

Berättas i efterhand

Notera att synoptikerna berättar en sak, Johannes en annan

3 TIDIG VERKSAMHET I JUDEEN

108 verser
2,9 % av evangelietexten

ÖVERGÅNG: I och med påskhögtiden börjar Jesus förkunna offentligt. Han kritiserar försäljningen i templet och kommer direkt i konflikt med det judiska religiösa ledarskapet.

Förutom den första påsken vet vi mycket lite om Jesu tidiga verksamhet.
Tid: Från maj till december 30 eKr, omkring 8 månader

Antal verser/andel i evangeliet:	*1/0,1%*	*1/0,1%*	*3/0,3%*	*103/11,7%*	
29 Jesus första under i Kana	–	–	–	• **2:1–11**	
30 Jesus första resa till Kafarnaum	–	–	–	• **2:12**	
31 Jesus rensar templet första gången (första påsken)	–	–	–	• **2:13–22**	
32 Jesus samtalar med Nikodemos	–	–	–	• **2:23–3:21**	
33 Jesus och Johannes verkar samtidigt	–	–	–	• **3:22–36**	
34 Jesu skäl att lämna Judeen**	**4:12**	**1:14–15**	**3:19–20, 4:14a**	**4:1–4**	
35 Jesus och dem samariska kvinnan	–	–	–	• **4:5–42**	

De tre tiger helt om perioden

Evangelium med flest verser om epoken

4 TIDIG VERKSAMHET I GALILEEN

171 verser
4,5 % av evangelietexten

ÖVERGÅNG: Fariseerna noterar att Jesus är mer framgångsrik än Johannes (Joh 4:1–2). Eftersom Johannes fängslas av tetrarken Herodes väljer Jesus att dra sig undan till Galileen.

Jesus drivs ur Nasaret, flyttar till Kapernaum, förkunnar i Galileen.
Tid: Från januari till april 31 eKr, omkring 4 månader.

Antal verser/andel i evangeliet:	*37/3,5%*	*53/7,9%*	*69/6,0%*	*12/1,4%*	
36 Jesus anländer till Galileen	**4:17**		**4:14b–15**	**4:43–45**	2
37 Jesus helar en pojke på avstånd i Kana	–		–	• **4:46–54**	1
38 Jesus drivs ut ur Nasaret	–		• **4:16–31**	–	1
39 Jesus flyttar till Kafarnaum	• **4:13–16**		–	–	1
40 Jesus kallar fyra lärjungar	**4:18–22**	**1:16–20**	**5:1–11**	–	3
41 Jesus helar en besatt man på sabbaten	–	**1:21–28**	**4:31–37**		2
42 Jesus helar Petrus svärmor	**8:14–15**	**1:29–31**	**4:38–39**		3
43 Jesus helar många besatta	**8:16–17**	**1:32–34**	**4:40–41**		3
44 Jesus vandrar runt i Galileen (I)	**4:23–25**	**1:35–39**	**4:42–44**		3
45 Jesus helar en spetälsk	**8:2–4**	**1:40–45**	**5:12–16**		3
46 Jesus helar en lam man som hissas ner genom taket	**9:1–8**	**2:1–12**	**5:17–26**		3
47 Jesus kallar Levi (Matteus)	**9:9–13**	**2:13–17**	**5:27–32**		3
48 Jesus talar om fastan	**9:14–17**	**2:18–22**	**5:33–39**		3

Matteus är här inte kronologisk

Kronologiskt avsteg: *Simon och de andra (Mark 1:36) var med när Jesus vandrade runt – de kallades alltså tidigare*

Inget om denna period

** Om Johannes berättelse i efterhand tas med är Jesu dop den första händelse som beskrivs i alla fyra evangelierna ** Trots att det finns texter ut alla evangelier är inte texterna helt parallella. Johannes ger en aspekt av skälen för Jesus att lämna Judeen, Lukas ger en annan aspekt och Markus och Matteus en tredje*
**** Det omdiskuterade verserna i Markus 16:9–20 har medtagits i sammanställningen.*

Så harmonierar evangelierna (II)

MATTEUS | MARKUS | LUKAS | JOHANNES

5 **884 verser**
23,5 % av evangelie-texten

MELLANGALILEISK VERKSAMHET

ÖVERGÅNG: Jesus möter motstånd från fariseerna. När han anklagas för att vara djävulens barn vänder han sig allt mer bort från massorna och ägnar sig åt lärjungarna.

Jesus väljer sina tolv lärjungar, håller Bergspredikan.
Tid: Från maj 31 eKr till april 32 eKr, omkr. 12 månader

Nämnt i antal evangelier

		Antal verser/andel i evangeliet:	*391/36,6%*	*203/30,2%*	*172/15,0%*	*118/13,4%*	
49	Jesus helar en lam man på sabbaten	–		–	–	• 5:1–3,5–47	1
50	Jesus plockar ax på sabbaten	12:1–8	*Mer än en tredje-del av Matteus handlar om den här peri-oden. Notera att Matteus inte är krono-logisk i detta avsnitt.*	2:23–28	6:1–5	–	3
51	Jesus helar man med förtvinad hand på sabbaten	12:9–14		3:1–6	6:6–11	–	3
52	Jesus undervisar och helar vid Galileiska sjön	12:15–21		3:7–12	–	–	2
53	Jesus ber och väljer de tolv	–		3:13–19	6:12–16	–	2
54	Bergspredikan	5:1–8:1		–	6:17–49	–	2
55	Jesus helar ämbetsmannens tjänare	8:5–13		–	7:1–10	–	2
56	Jesus helar änkas son i Nain	–		–	• 7:11–17	–	2
57	Johannes Döparen frågar om Jesus	11:2–19		–	7:18–35	–	2
58	Jesu verop över städerna, undervisar om Fadern	• 11:20–30		–	–	–	1
59	En syndig kvinna smörjer Jesu fötter	–		–	• 7:36–50	–	1
60	Andra rundturen i Galileen (II)	–		–	• 8:1–3	–	1
61	Jesus anklagas för att komma från satan	12:22–37		3:20–30	–	–	2
62	Skriftlärda och fariseer begär ett tecken	• 12:38–45		–	–	–	1
63	Jesu mor och bröder vill hämta honom	12:46–50		3:31–35	8:19–21	–	3
64	Första stora gruppen med liknelser	13:1–53		4:1–34	8:4–18	–	3
65	Jesus stillar stormen	8:18,23–27		4:35–41	8:22–25	–	3
66	Jesus driver ut en ond ande	8:28–34		5:1–20	8:26–39	–	3
67	Jesus uppväcker Jairus dotter och helar en kvinna	9:18–26		5:21–43	8:40–56	–	3
68	Jesus helar två blinda, möts av anklagelser	• 9:27–34		–	–	–	1
69	Jesu sista besök i Nasaret	13:54–58		6:1–6	–	–	2
70	Tredje rundturen i Galileen (III)	9:35–11:1		6:6–13	9:1–6	–	3
71	Herodes oroar sig över Jesus	14:1–12		6:14–29	9:7–9	–	3
72	Jesus mättar 5000	14:13–21		6:30–44	9:10–17	–	3
73	Jesus avfärdar tanken att göras till kung	14:22–23		6:45–46	–	6:1–13	4
74	Jesus kommer till lärjungarna i stormen	14:24–33		6:47–52	–	6:14–15	3
75	Jesus tas emot vid Gennesaret	14:34–36		6:53–56	–	6:16–21	3
76	Lärjungarna börjar lämna Jesus	–		–	–	–	2
77	Jesus attackeras av fariseerna för handtvagningen	15:1–20		7:1–15,17–23	–	• 6:22–71	1
						7:1	3

Har nästan inget om perioden

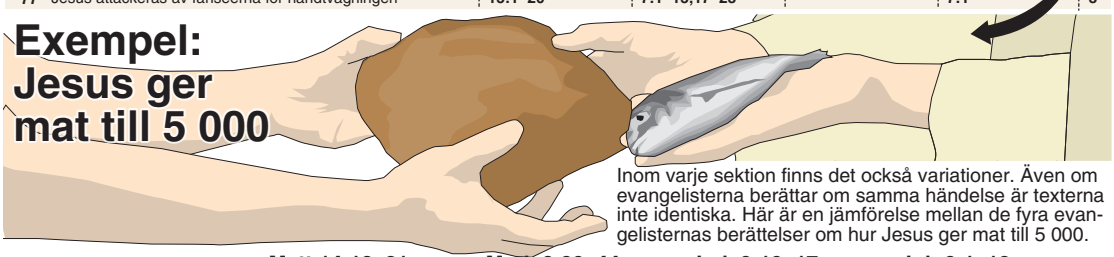
Lukas redovisar händel-serna i krono-logisk ordning. Men här är ett undan-tag.

Enda undret alla fyra berättar om

Här börjar det som brukar kallas reseberättelsen.

Den första berättelsen som finns i alla fyra evangelierna.

Exempel: Jesus ger mat till 5 000

Inom varje sektion finns det också variationer. Även om evangelisterna berättar om samma händelse är texterna inte identiska. Här är en jämförelse mellan de fyra evangelisternas berättelser om hur Jesus ger mat till 5 000.

	Matt 14:13–21	**Mark 6:30–44**	**Luk 9:10–17**	**Joh 6:1–13**
Vilket textavsnitt?				Ingen inledning redovisad
Vid vilken tidpunkt?	Efter att Johannes Döparen avrättats (Matt 14:1–12)	Sedan lärjungarna återkom från uppdrag att förkunna (Mark 6:30)	Sedan lärjungarna återkom från uppdrag att förkunna (Luk 9:10)	
Varför drar de sig undan?	Johannes Döparens död (Matt 14:13a)	Att ge lärjungarna chansen att vila (Mark 6:31a)	Ingen orsak redovisad	Ingen orsak redovisad
Vilka syntes gå?	Jesus (Matt 14:13a)	Jesus och lärjungarna (Mark 6:31a)	Jesus och lärjungarna (Luk 9:10b)	Jesus (Joh 6:1a)
Vart gick de?	Till en öde plats (Matt 14:13b)	Till en öde plats (Mark 6:31b–32)	Till en avsides plats nära Betsida (Luk 9:10b)	Till andra sidan Galileiska sjön (Joh 6:1)
Varför följde folkmassan honom?	Folket hörde att han drog sig undan och följde efter (Matt 14:13c)	Folket såg att han åkte med båt eller hörde ryktet (Mark 6:33)	Folket fick veta och följde efter (Luk 9:11a)	Folket såg det tecken som Jesus gjorde (Joh 6:2)
Vad gjorde Jesus?	Han förbarmade sig över dem och botade de sjuka (Matt 14:14)	Han förbarmade sig över dem och undervisade dem grundligt (Mark 6:34)	Han tog emot dem, talade till dem om Guds rike och botade sjuka (Luk 9:11:b)	Gick upp i bergen med sina lärjungar (Joh 6:3)
Vem för problemet på tal?	Lärjungarna (Matt 14:15–16)	Lärjungarna (Mark 6:35–36)	Lärjungarna (Luk 9:12)	Jesus (Joh 6:5–6)
Hur nämns brödet och fiskarna?	Lärjungarna berättar för Jesus att det är vad de har (Matt 14:17–18)	Jesus uppmanar dem att undersöka och de kommer med en rapport (Mark 6:38)	Lärjungarna berättar för Jesus att det är vad de har (Luk 9:13a)	Andreas kom med pojken som hade bröd och fiskar (Joh 6:8–9)
Hur nämns de 200 denarerna?	Nämns inte alls	Som ett svar på Jesu upp-maning att ge folket mat (Mark 6:37)	Nämns inte, däremot tanken att köpa mat (Luk 9:13b)	Av Filippus som svar på frågan var de ska köpa mat (Joh 6:7)
Hur tackade Jesus?	Över brödet och fiskarna tillsammans (Matt 14:19)	Över brödet och fiskarna tillsammans (Mark 6:41)	Över brödet och fiskarna tillsammans (Luk 9:16)	Över brödet först, sedan fiskarna (6:11)
Vad bröts?	Brödet bröts (Matt 14:19)	Brödet bröts (Mark 6:41)	Brödet bröts (Luk 9:16)	Inget om att bryta brödet
Vad delades ut?	Bara utdelningen av brödet beskrivs (Matt 14:19–20)	Brödet delades ut och sedan fiskarna (Luk 6:41)	Bara utdelningen av brödet beskrivs (Luk 9:16)	Först brödet, och sedan fiskar så mycket de vill ha (Joh 6:11)
Åt folkmassan?	Alla åt och blev mätta (Matt 14:20–21)	Alla åt och blev mätta (Mark 6:42, 44)	Alla åt och blev mätta (Luk 9:17, 14–15)	De blev mätta men inget om att äta (Joh 6:12, 10)
Vad samlades in?	Bitar som blivit över, tolv korgar fulla (Matt 14:20)	Tolv korgar fulla med bröd-bitar och fisk (Mark 6:43)	Bitar som blivit över, tolv korgar fulla (Luk 9:17)	Bitar av kornbröd som blivit över, tolv korgar fulla (Joh 6:13)
Vad hände sen?	Lärjungarna tar båten, Jesus går upp på berget (Matt 14:22–23)	Lärjungarna tar båten, Jesus går upp på berget (Mark 6:45–46)	Avbrott, texten byter ämne (Luk 9:18)	Folket vill göra Jesus till kung. Lärjungarna tar båten, Jesus upp på berget (Joh 6:14–17).

De fyra lyfter fram olika motiv

Bara Markus nämner bitar av fisk

Johannes är knapp i inledningen

Så harmonierar evangelierna (III)

Nämnt i antal evangelier

6 **SEN VERKSAMHET I GALILEEN**

265 verser
7,0 % av evangelietexten

ÖVERGÅNG: Jesu galileiska verksamhet kollapsar, lärjungar börjar överge honom. Han känner hotet från Herodes Antipas och drar sig därför undan hans område.

Jesus på härlighetsberget. En inre kärna av lärjungar bekänner Jesus som Messias. **Tid:** Från maj till okt 32 eKr, omkring 6 månader

		MATTEUS	MARKUS	LUKAS	JOHANNES	
	Antal verser/andel i evangeliet:	*111/10,4%*	*100/14,9%*	*45/3,9%*	*9/1,0%*	
78	Jesus drar sig undan till Tyrus och Sidon	15:21–28	7:24–30	–	–	2
79	Jesus drar sig undan till Fenicien, helar en döv	15:29–38	7:31–8:9	–	–	2
80	Jesus besöker Magadan, attackerar fariséerna	15:39–16:4	8:10–12	–	–	2
81	Jesus drar sig undan till Betsaida, helar en blind	16:5–12	8:13–26	–	–	2
82	Jesus prövar lärjungarnas tro nära Caesarea Filippi	16:13–20	8:27–30	9:18–21	–	3
83	Jesus förutsäger sitt lidande och sin död	16:21–26	8:31–37	9:22–25	–	3
84	Jesus talar om sin återkomst	16:27–28	8:38–9:1	9:26–27	–	3
85	Jesus på förklaringsberget, möter Mose och Elia	17:1–8	9:2–8	9:28–36	–	3
86	Lärjungarnas förundran och vägen nerför berget	17:9–13	9:9–13	9:36	–	3
87	Jesus och den besatte pojken som lärjungarna inte helade	17:14–20	9:14–29	9:37–43a	–	3
88	Återvänder genom Galileen, talar om sin död och uppståndelse	17:22–23	9:30–32	9:43b–45	–	3
89	Jesus betalar tempelskatten	• 17:24–27	–	–	–	1
90	Lärjungarna diskuterar vem som ska bli den främste	18:1–5	9:33–37	9:46–48	–	3
91	Jesus tillrättavisar genom en liknelse	18:6–14	9:30–43, 45, 47–50	9:49–50	–	3
92	Jesus ger instruktioner om församlingstukt	• 18:15–35	–	–	–	1
93	Jesus utmanar sina efterföljare att ge upp allt de äger	8:19–22	–	9:57–62	–	2
94	Jesu otroende bröder försöker ge Jesus råd	–	–	–	• 7:2–9	1
95	Jesus går ensam genom Samarien till Jerusalem	–	–	9:51–56	7:10	2

Undantag i kronologin: Ett annat undantag i Lukas kronologiska berättelse

Har nästan inget om perioden

7 **SEN VERKSAMHET I JUDEEN**

358 verser
9,5 % av evangelietexten

ÖVERGÅNG: Efter lärjungarnas bekännelse börjar Jesus öppet tala om att han ska dö och uppstå. Han lämnar lärjungarna och Galileen och tar sig ner till Jerusalem i hemlighet.

Han sänder ut lärjungar, och två gånger vill man stena honom. **Tid:** Från november 32 eKr till januari 33 eKr, omkring 3 månader

		MATTEUS	MARKUS	LUKAS	JOHANNES	
	Antal verser/andel i evangeliet:	*0/0,0%*	*0/0,0%*	*176/15,3%*	*182/20,7%*	
96	Jesus till Jerusalem under lövhyddohögtiden	–	–	–	• 7:11–52	1
97	Jesus konfronteras med äktenskapsbryterskan	–	–	–	• 7:53–8:11*	1
98	Jesus talar om sig själv som världens ljus	–	–	–	• 8:12–20	1
99	Fariseerna försöker stena Jesus	–	–	–	• 8:21–59	1
100	Jesus helar en blindfödd man	–	–	–	• 9:1–41	1
101	Jesus berättar om den gode herden	–	–	–	• 10:1–21	1
102	Jesus sänder ut de 72 lärjungarna	–	–	• 10:1–24	–	1
103	Jesus berättar om den barmhärtige samarierm	–	–	• 10:25–37	–	1
104	Jesus besöker Marta och Maria	–	–	• 10:38–42	–	1
105	Jesus undervisar lärjungarna om bön, ber Fader vår	–	–	• 11:1–13	–	1
106	Jesus anklagas på nytt för att komma från djävulen	–	–	• 11:14–36	–	1
107	Jesus talar med fariseerna och kritiserar dem hårt	–	–	• 11:37–54	–	1
108	Jesus talar till lärjungarna, förmanar och ger liknelser	–	–	• 12:1–59	–	1
109	Jesus uppmanar alla att omvända sig	–	–	• 13:1–9	–	1
110	Jesus helar en krokryggig kvinna på sabbaten	–	–	• 13:10–21	–	1
111	Jesus utsätts på nytt för ett försök att stena honom	–	–	–	• 10:22–39	1

Evangeliet med flest verser om perioden

De två tiger helt om perioden

8 **SEN VERKSAMHET I PEREEN**

392 verser
10,4 % av evangelietexten

ÖVERGÅNG: Jesus drar sig bort från Jerusalem och stannar i området på andra sidan Jordan. Återvända när han får bud om Lasarus död.

Jesus predikar om lärjungaskap och uppväcker Lasarus. **Tid:** Från februari till april 33 eKr, omkring 3 månader

		MATTEUS	MARKUS	LUKAS	JOHANNES	
	Antal verser/andel i evangeliet:	*64/6,0%*	*52/7,7%*	*219/19,1%*	*57/6,5%*	
112	Jesus lämnar Jerusalem, går till andra sidan Jordan	–	–	–	• 10:40–42	1
113	Jesus undervisar i Pereen, varnar för Herodes	–	–	• 13:22–35	–	1
114	Jesus helar på sabbaten, berättar tre liknelser	–	–	• 14:1–24	–	1
115	Jesus talar om lärjungaskapets kostnad	–	–	• 14:25–35	–	1
116	Jesus försvarar sig mot anklagelser med tre nya liknelser	–	–	• 15:1–32	–	1
117	Jesus berättar tre liknelser om förvaltarskap	–	–	• 16:1–17:10	–	1
118	Jesus till Betania, uppväcker Lasarus från de döda	–	–	–	• 11:1–44	1
119	Effekten som uppväckandet av Lasarus leder till	–	–	–	• 11:45–54	1
120	Jesus inleder sin sista resa till Jerusalem	–	–	• 17:11–35,37	–	1
121	Jesus berättar två liknelser om bön	–	–	• 18:1–14	–	1
122	Jesus genom Pereen, undervisar om skilsmässa	19:1–12	10:1–12	–	–	2
123	Jesus möter barnen	19:13–15	10:13–16	18:15–17	–	3
124	Jesus och den rike ynglingen, liknelsen om arbetarna	19:16–20:16	10:17–31	18:18–30	–	3
125	Jesus förutsäger på nytt sin död och uppståndelse	20:17–28	10:32–45	18:31–34	–	3
126	Jesus helar den blinde Bartimeus	20:29–34	10:46–52	18:35–43	–	3
127	Jesus möter Sackeus i Jeriko, går mot Jerusalem	–	–	19:1–28	–	1

Härifrån är synoptikerna parallella

HÄNDELSER SOM INTE FINNS MED I JOHANNES

Intressant är inte bara vad som står, utan också vad som inte står.

- Inget om Jesu födelse
- Inget om Jesu dop
- Inget om hur Jesus blir frestad av djävulen i öknen
- Inget om hur Jesus äter med syndare och tullindrivare
- Inget om förklaringsberget
- Inga liknelser
- Ingen befrielse från onda andar
- Inget fördömande av de rika och inget om att hjälpa fattiga
- Inget om att älska sin nästa (eller sin fiende)
- Ingen utmaning för människor att omvända sig (vare sig från Johannes Döparen eller Jesus)
- Ingen uppmaning till lärjungar att förneka sig själva och sälja allt de äger och följa Jesus
- Inget tal om Jerusalems förstöring (jfr 2:19-22)
- Ingen berättelse om instiftandet av nattvarden
- Nästan inget om Guds rike (bara i 3:3-5; men jfr 18:36)
- Nästan inget om Jesu återkomst (bara en text: 21:22-23; 14:3, 18 och 28 tolkas vanligen som att Jesus kommer för individer när deras tid är inne).

**Det är knappast så att Joh 7:53–8:11 ursprungligen fanns med i Johannesevangeliet. Ändå brukar texten betraktas som en autentisk berättelse om Jesus som senare infogats i texten och hämtats tex från Papias samlingar från 140 eKr. Notera hur texten fram till Joh 7:52 naturligt fortsätter i Joh 8:12 och de följande verserna (AT Robertson).*

Så harmonierar evangelierna (IV)

Nämnt i antal evangelier

9 1 120 verser, 29,7 % av evangelietexten

DEN SISTA PÅSKEN

ÖVERGÅNG: Jesus återvänder nu till Jerusalem, väl medveten om vad som väntar. Han grips, döms, torteras och ger slutligen sitt liv på korset. Lärjungarna sviker.

Jesu livsgärning når sin kulmen. Han ger sitt liv på korset och läggs i en grav. **Tid:** April 33 eKr, en vecka

		MATTEUS	MARKUS	LUKAS	JOHANNES	
	Antal verser/andel i evangeliet:	*368/34,4%*	*231/34,3%*	*231/20,1%*	*290/33,0%*	
	I. Fredag (skulle troligen inte rest på en sabbat)					
128a	Jesus anländer till Betania, nära Jerusalem	–	–	–	• 11:55–12:1,9–11	1
	II. Lördag					
	Lördag troligen med sina lärjungar i Betania					
	III. (Palm-)söndag					
128b	Jesu intåg i Jerusalem på en åsna	21:1–11,14–17	11:1–11	19:29–44	12:12–19	4
	IV. Måndag					
129	Jesus rensar templet, förbannar fikonträdet	21:18–19a,12–13	11:12–18	19:45–48	–	3
130	Jesus talar på nytt om sin död	–	–	–	• 12:20–50	1
	V. Tisdag					
131	Jesus visar hur fikonträdet nu har vissnat	21:19b–22	11:19–25	21:37–38	–	3
132	Rådet ifrågasätter Jesu auktoritet	21:23–22:14	11:27–12:12	20:1–19		3
133	Frågan om att betala skatt till kejsaren	22:15–22	12:13–17	20:20–26		3
134	Saddukeernas fråga om uppståndelsen	22:23–33	12:18–27	20:27–40	–	3
135	Fariseerna frågar om det största budet	22:34–40	12:28–34	–	–	2
136	Jesus frågar fariseerna om Davids son	22:41–46	12:35–37	20:41–44	–	3
137	Jesu sista offentliga tal mot fariseerna	23:1–13,15–39	12:38–40	20:45–47	–	3
138	Jesus kommenterar en änkas offergåva*	–	12:41–44	21:1–4	–	2
139	Jesu tal på Olivberget (tisdag kväll)	24:1–25:46	13:1–37	21:5–36	–	3
140	Jesus förutsäger sin död om två dagar (kvällen)	26:1–5	14:1–2	22:1–2	–	3
141	Jesus hos Simon den spetälske (kvällen)**	26:6–13	14:3–9	–	12:2–8	3
142	Judas gör upp om att förråda Jesus (kvällen)	26:14–16	14:10–11	22:3–6	–	3
	VI. Onsdag					
	Onsdag i stillhet troligen med sina lärjungar i Betania					
	VII. Torsdag					
143	Förberedelse för påskmåltiden	26:17–19	14:12–16	22:7–13	–	3
144	Jesus och lärjungarna inleder påskmåltiden (kvällen)	26:20	14:17	22:14–16, 24–30	–	3
145	Jesus tvättar lärjungarnas fötter (kvällen)	–	–	–	• 13:1–20	1
146	Jesus pekar ut Judas som förrädaren (kvällen)***	26:21–25	14:18–21	22:21–23	13:21–30	4
147	Jesus förutsäger Petrus förnekelse (kvällen)***	26:31–35	14:27–31	22:31–38	13:31–38	4
148	Jesus instiftar nattvarden (kvällen) (1 Kor 11:23–26)***	26:26–29	14:22–25	22:17–20	–	3
149	Jesu tal i den Övre salen (kvällen)	–	–	–	• 14:1–31	1
150	Jesu tal på väg till Getsemane (kvällen)	–	–	–	• 15:1–16:33	1
151	Jesu översteprästliga förbön (kvällen)	–	–	–	• 17:1–26	1
152	Jesu kamp i Getsemane (kvällen)	26:30,36–46	14:26,32–42	22:39–46	18:1	4
	VIII. (Lång-)fredag					
153	Jesus förråds av Judas i Getsemane (natten)	26:47–56	14:43–52	22:47–53	18:2–12	4
154	(I) Jesus förhörs av översteprästen Hannas (natten)	–	–	–	• 18:12–14,19–23	1
155	(II) Jesus förhörs av Kaifas och rådet (natten)	26:57,59–68	14:53,55–65	22:54a,63–65	18:24	4
156	Petrus förnekar Jesus tre gånger (natten)	26:58,69–75	14:54,66–72	22:54b–62	18:15–18,25–27	4
157	(III) Jesus förklaras skyldig av Rådet (morgonen)	27:1	15:1a	22:66–71	–	3
158	Judas självmord (morgonen) (jfr Apg 1:18–19)	• 27:3–10	–	–	–	1
159	(IV) Jesus inför Pilatus första gången (morgonen)	27:2,11–14	15:1b–5	23:1–5	18:28–38	4
160	(V) Jesus inför Herodes Antipas (morgonen)	–	–	• 23:6–12	–	1
161	Jesus inför Pilatus andra gången (morgonen)	27:15–26	15:6–15	23:13–16,18–25	18:39–19:16	4
162	(VI) De romerska soldaterna hånar Jesus (6.00-9.00)	27:27–30	15:16–19	–	–	2
163	Jesus på väg till Golgata (före 9.00)	27:31–34	15:20–23	23:26–33a	19:16–17	4
164	De tre första timmarna på korset (9.00-12.00)	27:35–44	15:24–27,29–32	23:33b–43	19:18–27	4
165	Tre timmars mörker (12.00-15.00)	27:45–50	15:33–37	23:44–45a,46	19:28–30	4
166	Jesu död och fenomen i samband med den (15.00)	27:51–56	15:38–41	23:45b,47–49	–	3
167	Jesus begravs (15.00-18.00)	27:57–60	15:42–46	23:50–54	19:31–42	4
168	Kvinnorna som följde med till graven (15.00-lördag)	27:61–66	15:47	23:55–56	–	3

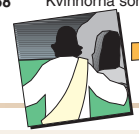
Berättar mycket lite här

Undantag i kronologin

Undantag i kronologin

Fyra kapitel unikt material hos Johannes

Undantag i kronologin

10 149 verser, 4,0 % av evangelietexten

EFTER UPPSTÅNDELSEN

ÖVERGÅNG: Efter uppståndelsen möter Jesus lärjungarna först i Jerusalem och sedan i Galileen. Till slut samlas de på Olivberget varifrån Jesus stiger upp till himlen.

Uppståndelsen, mötet med lärjungarna och himmelsfärden. **Tid:** Från april till maj 33 eKr, sammanlagt 40 dagar.

	Antal verser/andel i evangeliet:	*20/1,9%*	*20/3,0%*	*53/4,6%*	*56/6,4%*	
	IX. Söndag					
169	Kvinnorna går till graven (söndag natt/morgon)	28:1	16:1	–	–	2
170	Jordbävning som rullar bort stenen (söndag morgon)	• 28:2–4	–	–	–	1
171	Kvinnorna kommer till graven, möter ängel	28:5–8	16:2–8	24:1–8	20:1	4
172	Kvinnorna berättar, Petrus och Johannes vid graven	–	–	24:9–12	20:2–10	2
173	Jesus visar sig för Maria Magdalena	–	16:9–11****	–	20:11–18	2
174	Jesus visar sig för kvinnorna	• 28:9–10	–	–	–	1
175	Vakterna berättar för de judiska ledarna	• 28:11–15	–	–	–	1
176	Jesus visar sig för Emmausvandrarna	–	16:12–13****	24:13–32	–	2
177	De två lärjungarna berättar för Petrus (1 Kor 15:5)	–	–	• 24:33–35	–	1
178	Jesus visar sig för lärjungarna (utom Tomas)	–	16:14****	24:36–43	20:19–25	3
	X. Tiden efter uppståndelsen					
179	Jesus visar sig åter för lärjungarna (med Tomas)	–	–	–	• 20:26–31	1
180	Jesus visar sig för sju lärjungar vid Gennesaret (1 Kor 15:5)	–	–	–	• 21:1–25	1
181	Jesus visar sig för 500, ger missionsbefallningen (1 Kor 15:6)	28:16–20	16:15–18****	–	–	2
182	Jesus visar sig för sin bror Jakob (1 Kor 15:7)	–	–	–	–	0
183	Jesus visar sig åter för lärjungarna, ber dem vänta (Apg 1:3–8)	–	–	• 24:44–49	–	1
184	Jesus visar sig på Olivberget, himmelsfärden (Apg 1:9–12)	–	16:19–20****	24:50–53	–	2

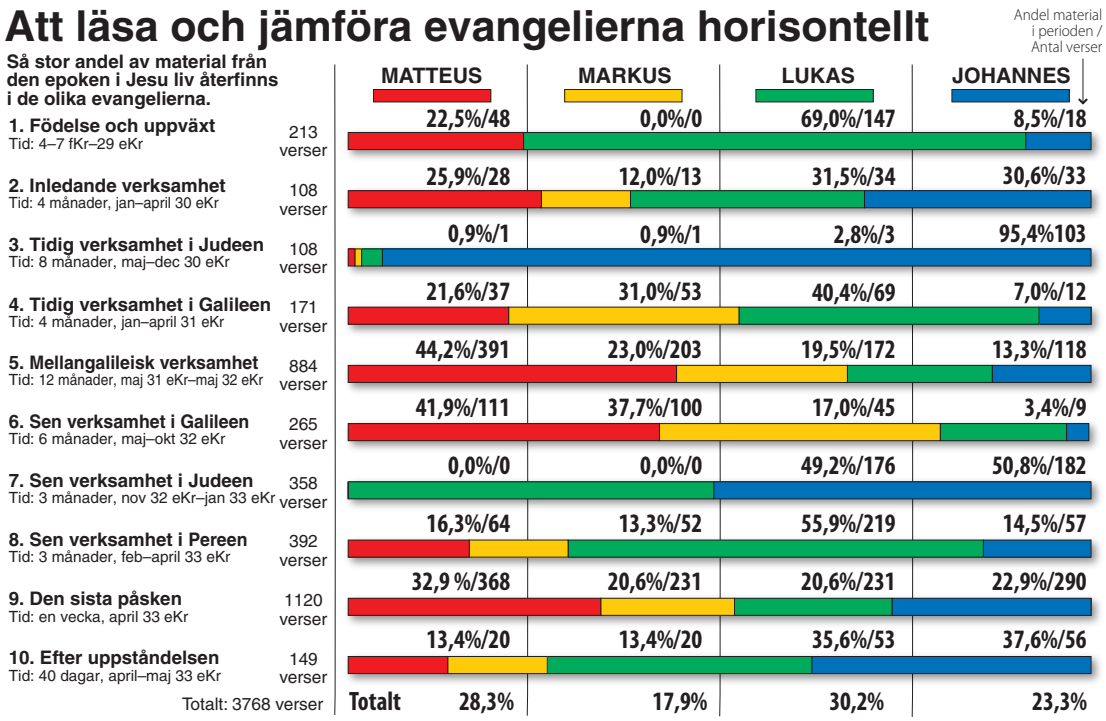
Två av de äldsta manuskripten har inte med Mark 16:9–20

** Detta är Jesu sista ord under sin offentliga tjänst. Det som följer härefter är samtal med lärjungarna och de rättsliga processerna ** Några menar att det är samma berättelse som i Luk 7:36–50 (59). Men förutom namnet Simon skiljer sig berättelserna åt och måste ses som två separata tillfällen. AT Robertson skriver: "Med tanke på alla skillnader är det absurt att påstå att de två berättelserna handlar om samma händelse. Att Johannes placerar texten tidigare kan bero på att det är hans sista referens till Jesu besök i Betania". ***Några av de få tillfällen då Lukas tycks avvika från kronologin och ange händelser i en annan ordning än Markus och Matteus **** De omdiskuterade verserna i Markus 16:9–20 har medtagits i sammanställningen men tillhör troligen inte ursprungstexten*

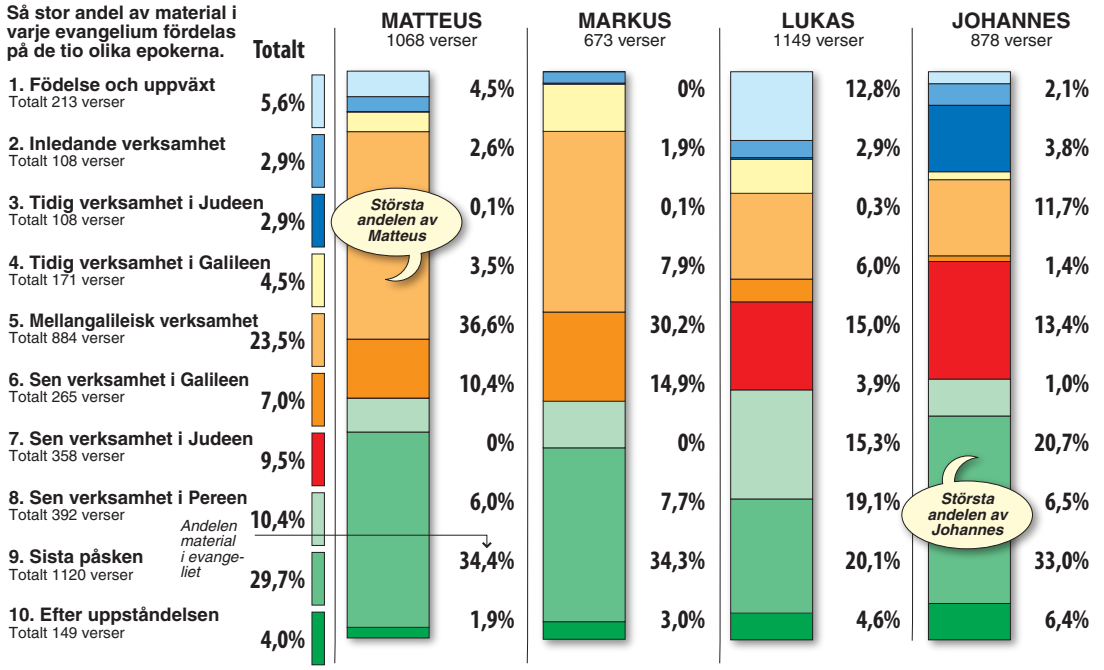
Så harmonierar evangelierna (V)

Evangelisterna väljer att betona olika delar av Jesu liv i sina framställningar. Här kan du se hur de disponerat sitt material.

Att läsa och jämföra evangelierna horisontellt

Att läsa och jämföra evangelierna vertikalt

Då levde och verkade Jesus

När föddes Jesus?

1 Kejsar Augustus (Luk 2:1) Han tillträdde som kejsare i Romarriket 44 fKr och dog 14 eKr. Att han nämns i texten stämmer väl överens med den utombibliska historieskrivningen men det lokaliserar inte tidpunkten för Jesu födelse närmare.

2 Skattskrivningen (Luk 2:1) Det finns åtskillig dokumentation om skattskrivningar i Romarriket vid tiden för Jesu födelse. Även iscensatta av Augustus. Men ingen källa identifierar uttryckligen den skattskrivningar som Bibeln talar om. Inget som hjälper oss.

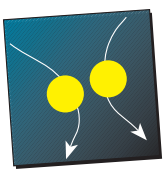
3 Ståthållare Quirinius (Luk 2:2) Quirinius var vid tiden för Jesu födelse militär befälhvare i Syrien. Han utsågs först år 6 eKr till ståthållare. Men texten kan också översättas ”innan Quirinius var ståthållare”. Det kan vara en möjlig förklaring. Det finns andra.

4 Kung Herodes (Matt 2:1) Utnämndes 41 fKr till prokurator över Judeen, för att 37 fKr upphöjas till kung. Han regerade till sin död 4 fKr. Josefus knyter hans död till en solförmörkelse som inträffade i april 4 fKr. **Jesus måste därför ha fötts innan dess.**

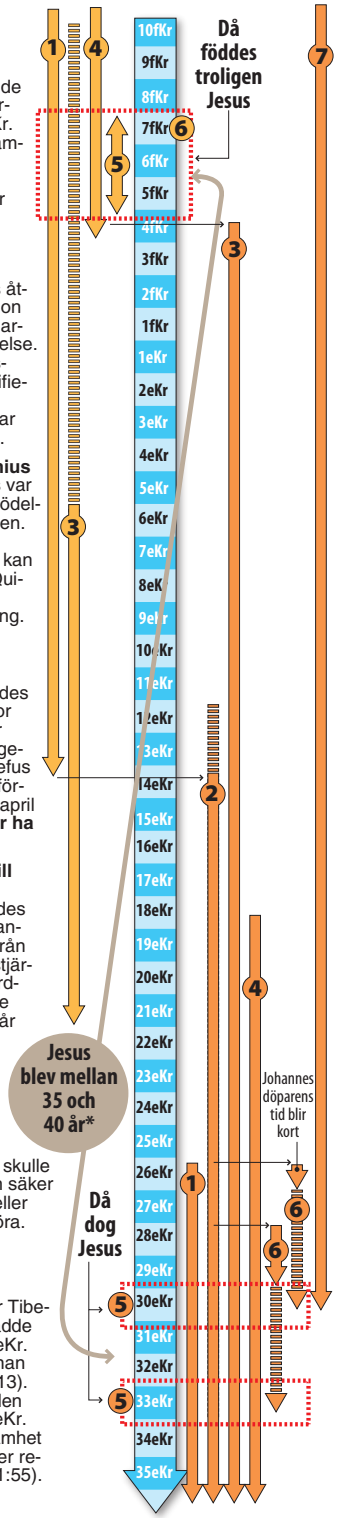
5 Gossebarn upp till två år (Matt 2:16) Barnen som dödades var högst två år. Det kan antyda hur lång tid det gick från det att stjärntydarna såg stjärnan till dess Herodes beordrade morden. Hur länge de var på väg vet vi inte.Två år kan vara med marginal.

6 Två planeter eller en komet Flera planetmöten inträffade. Ofta pekas tre möten ut, synliga i Babel 7 fKr. En annan förklaring skulle vara en komet men någon säker identifikation av kometer eller planetmöten kan vi inte göra. Teori av liten betydelse.

När trädde Jesus fram?

• Johannes Döparen framträdde under kejsar Tiberius 15:e regeringsår (Luk 3:1). Tiberius tillträdde 14 eKr och hans 15:e regeringsår blir 28/29 eKr.
• Johannes kan ha verkat ett eller flera år innan Jesus kommer till honom vid Jordan (Matt 3:13).
• Den troliga tiden när Jesus träder fram på den offentliga scenen blir därför sent 29 eller 30 eKr.
• Troligen började Jesus sin offentliga verksamhet tidigt år 30 eKr. Johannesevangeliet innehåller referenser till tre påskhögtider (2:13, 6:4 och 11:55).

När dog Jesus?

1 Pontius Pilatus (Luk 23:1) Tillträdde som ståthållare 26 eKr och regerade från Caesarea fram till 37 eKr då han kallades till Rom. Det stämmer att han var ståthållare när Jesus dog men det preciserar inte tidpunkten närmare.

2 Kejsar Tiberius (Luk 3:1) Tillträdde som kejsare 14 eKr. Hans 15:e regeringsår är 29 eKr. De som vill datera Jesu död 30 eKr hänvisar till att Tiberius samregerade med kejsaren Augustus redan från 12 eKr. Mindre troligt.

3 Herodes Antipas (Luk 23:6–12) Son till Herodes den Store. Utsågs till tetrark över Galileen och Pereen 4 fKr och avsattes först 39 eKr. Hans bror **Filippus** (Luk 3:1) regerade över bla Itureen efter sin fars död 4 fKr till 34 eKr.

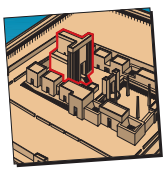
4 Översteprästen Kaifas (Joh 11:49). Insattes som överstepräst 18 eKr och avsattes först 36 eKr. Det stämmer att han var överstepräst när Jesus dog men det preciserar inte tidpunkten närmare.

5 Jesus dog en fredag (Mark 15:42). Jesus dog strax före sabbaten och före påsken som firades vid fullmåne (Joh 18:28). Endast påskhögtiderna år 30 och 33 eKr överensstämmer med dessa uppgifter.

6 Johannes Döparen (Luk 3:1–2) Johannes Döparen började sin verksamhet i Tiberius 15:e regeringsår (se punkt 2), tidigast 28/29 eKr. Jesus inledde sin offentliga tjänst efter Johannes och den varade minst drygt två år.

7 Tempelbygget (Joh 2:20) Tempelbygget ska ha pågått i 46 år. Det startade 20 fKr. Troligen syftar versen på den centrala byggnaden. Det bygget startade ett par år senare, omkring 16 fKr. Versen pekar mot 30 eKr.

* Lukas säger att ”Jesus var omkring trettio år när han började sin gärning” (Luk 3:23). Det måste uppfattas som i trettioårsåldern – mellan 30 och 40 år (jfr Joh 8:57).

Nya testamentet – bok för bok

Nya testamentets 27 böcker tar oss genom historien från bebådelsen till profetior om tidens slut. I Nya testamentet är de grupperade i tre sektioner: de historiska böckerna, de undervisande breven och apokalypsen. Här är nyckelord för alla böckerna i ordning.

HISTORISKA BÖCKER
5 böcker

MATTEUS
Jesus framställs som kungen

MARKUS
Jesus framställs som tjänaren

LUKAS
Jesus framställs som den sanna människan

JOHANNES
Jesus framställs som Guds Son

APOSTLA–GÄRNINGANRA
Evangeliet från Jerusalem till Rom (Andens eld)

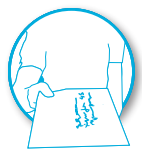
PAULUS BREV
13 brev

ROMAR–BREVET
Beskriver frälsningens väg (Colosseum i Rom)

FÖRSTA KORINTIER–BREVET
Problem i församlingen (Tro, hopp och kärlek)

ANDRA KORINTIER–BREVET
Vardag i församlingen (Ni är kristusbrev)

GALATER-BREVET
Frälsningens frihet (Andens frukt)

EFESIER-BREVET
Kristus och församlingen (Den kristnes vapenrustning)

FILIPPER–BREVET
Kristus och glädjen (Gläd er i Herren!)

KOLOSSER-BREVET
Kristus och kosmos (Det överkorsade skuldebrevet)

FÖRSTA TESSALONIKER-BREVET
Trösten i Jesu återkomst (Som en tjuv om natten)

ANDRA TESSALONIKER-BREVET
Väntan på Jesu återkomst (Låt er inte skrämmas)

FÖRSTA TIMOTEUS-BREVET
Ledarskap i församlingen (Träna dig i gudsfruktan)

ANDRA TIMOTEUS-BREVET
Tjänande i församlingen (Anförtro till andra)

TITUS-BREVET
Ett liv värdigt församlingen (Ett ord att lita på)

BREVET TILL FILEMON
Kristus och förlåtelsen (Om slaven som blev fri)

ALLMÄNNA BREV
8 brev

JAKOBS BREV
Frälsningens gärningar (Tygla din tunga)

HEBREER–BREVET
Frälsningens grund (tro) (Guds ord – ett tveeggat svärd)

FÖRSTA PETRUS BREV
Lidandet inför Kristi återkomst (Att dela Kristi lidanden)

ANDRA PETRUS BREV
Avfallet och Kristi återkomst (Var på er vakt)

FÖRSTA JOHANNES BREV
Gemenskap i församlingen (Vandra i ljuset)

ANDRA JOHANNES BREV
Villolärare och församlingen (Ta inte emot villolärare)

TREDJE JOHANNES BREV
Gästfrihet i församlingen (Utrusta för fortsatt färd)

JUDAS BREV
Den yttersta tiden och Jesu återkomst (Villolärare är moln utan regn)

APOKALYPS
1 bok

UPPEN-BARELSE-BOKEN
Triumfen vid Jesu återkomst (Står vid dörren och knackar)

OLIKA TYPER AV TEXTER

- **BERÄTTANDE TEXTER** – Berättar vad som har hänt. Ger historiska uppgifter om bla Jesu liv och Paulus resor. Historiska dokument mer än teologiska avhandlingar.
- **UNDERVISANDE BREV** – Adresserar problem, pekar på teologiska och praktiska lösningar, uppmuntrar, ger läromässiga skäl till varför vi ska handla på ett visst sätt.
- **APOKALYPTISK TEXT** – Genom dramatiska scener ger texten en bild av framtiden. Texten är ofta dramatisk, spektakulär. Och bilderna kräver varsamhet i tolkningen.

Hundra viktiga händelser i NT

1 **Prologen** – Johannes inleder evangeliernas berättelse (Joh 1:1–18).

2 **Beskedet** – Ängeln berättar för Sakarias att de ska få en son (Luk 1:5–25).

3 **Bebådelsen** – Ängeln berättar för Maria att hon ska få en son (Luk 1:26–38).

4 **Johannes födelse** – Elisabet föder den utlovade sonen (Luk 1:57–80).

5 **Resan** – Josef och Maria reser till Betlehem för skattskrivningen (Luk 2:1–5).

6 **Födelsen** – Jesus föds i Betlehem, läggs i en krubba (Luk 2:6–7).

7 **Herdarna** – Änglarna förkunnar födelsen för herdarna (Luk 2:8–20).

8 **Omskärelsen** – Simeon och Hanna välsignar Jesus i templet (Luk 2:22–40).

9 **Vise män** – kommer med gåvor till Jesus i Betlehem (Matt 2:1–12).

10 **Flykten** – Josef och Maria flyr med Jesus till Egypten (Matt 2:13–15).

11 **Barnamord** – Herodes dödar alla gossebarn i Betlehem (Matt 2:16–18).

12 **Flyttar hem** – Josef och Maria återvänder till Nasaret (Matt 2:19–23).

13 **Tolvåring** – Jesus med de lärde i templet i Jerusalem (Luk 2:41–52).

14 **Johannes Döparen** – predikar omvändelse och döper (Luk 3:1–17).

15 **Jesus döps** – Jesus döps av Johannes i Jordan (Matt 3:13–17).

16 **Frestelsen** – Jesus frestas av Satan i öknen (Matt 4:1–11).

17 **Första undret** – Jesus gör vatten till vin i Kana (Joh 2:1–11).

18 **Nikodemus** – Talar om att bli född på nytt. Lilla Bibeln (Joh 2:23–3:21).

19 **Sykars brunn** – Talar med kvinna om levande vatten (Joh 4:5–42).

20 **Nasaret** – Drivs ut ur synagogan i sin forna hemstad (Luk 4:16–31).

21 **Kallar lärjungar** – Flera utmanas att följa Jesus (Mark 1:16–20 mfl).

22 **Väljer ut tolv** – Senare väljer han ut tolv av dem (Luk 6:12–16).

23 **Bergspredikan –** Jesus undervisar lärjungarna om efterföljd (Matt 5–7).

24 **Fader Vår** – Jesus lär lärjungarna hur man kan be (Matt 6:9–15).

25 **Helar många** – Jesus gör många helanden (Luk 7:1–17 mfl).

26 **Liknelser** – Börjar berätta liknelser om himmelriket (Matt 13:1–52 mfl).

27 **Stillar stormen** – Jesus visar sin makt då han befaller vågorna (Mark 4:35–41).

28 **5 000 män** – Jesus ger mat till minst fem tusen genom ett under (Luk 9:10–17).

29 **Går på vattnet** – Jesus går till lärjungarna på vattnet (Joh 6:16–21).

30 **Överger** – Många efterföljare väljer att lämna Jesus (Joh 6:22–71).

31 **Drar sig undan** – Jesus väljer att gå till Tyrus och Sidon (Mark 7:24–30).

32 **Bekännelsen** – Petrus bekänner Jesus som Messias (Matt 16:13–20).

33 **Förutsäger** – Jesus talar om att han ska lida, dö och uppstå (Matt 16:21–26).

34 **Förklaringsberget** – Möter Mose och Elia på ett högt berg (Matt 17:1–8).

35 **Jesus sänder** – Lärjungarna sänds ut att predika (Luk 10:1–24).

36 **Ta sitt kors** – Jesus talar om kostnaden att vara en lärjunge (Luk 14:25–35).

37 **Förlorade sonen** – Berättar liknelsen om att återfinnas (Luk 15:11–32).

38 **Uppväcker Lasarus** – Kallar Lasarus tillbaka från de döda (Joh 11:1–44).

39 **Palmsöndag** – Jesus rider in i Jerusalem på en åsna (Mark 11:1–11).

40 **Olivbergstalet** – Jesus talar om den yttersta tiden (Matt 24:3–25:46).

41 **Komplotten** – Det religiösa ledarskapet planerar döda Jesus (Matt 12:14–15).

42 **Tjänaren** – Jesus tvättar lärjungarnas fötter (Joh 13:1–20).

43 **Nattvarden** – Jesus instiftar nattvarden (Matt 26:26–29).

44 **Översteprästerliga förbönen** – Jesu tal och förbön (Joh 14–17).

45 **Getsemane** – Jesus ber i Getsemane örtagård (Matt 26:36–46).

46 **Förräderiet** – Judas förråder Jesus för 30 silverpengar (Mark 14:43–52).

47 **Inför Hannas** – förhörs av den tidigare översteprästen (Joh 18:12–23).

48 **Inför Kaifas** – förs till nuvarande översteprästen (Luk 22:54,63–65).

49 **Förnekelsen** – Petrus förnekar att han känner Jesus (Luk 22:54–62).

50 **Inför Stora rådet** – Jesus döms till döden för hädelse (Luk 22:66–71).

51 **Självmord** – Judas, som förrått Jesus, tar sitt eget liv (Matt 27:3–10).

52 **Förs till Pilatus** – Utfrågas första gången av den romerska ståthållaren (Mark 15:1–5).

53 **Till Herodes Antipas** – Jesus vidare till tetrarken över Galileen (Luk 23:6–12).

54 **Åter till Pilatus** – Jesus tillbaka hos Pilatus, utfrågas igen (Matt 27:15–26).

55 **Barabbas** – Pilatus väljer att frige en annan fånge (Matt 27:16–26).

56 **Pilatus dömer** – Dömer Jesus till döden på korset (Matt 27:24–26).

57 **Tortyr** – Jesus piskas och och förs ut till Golgata (Matt 27:27–34).

58 **Jesus korsfästs** – Jesus korsfästs och hänger där i sex timmar (Joh 19:18–30).

59 **Jesus dör** – Döda uppstår och förhänget i templet brister i två delar (Matt 27:51–56).

60 **Graven** – Jesus läggs i en grav ägd av Josef från Arimatea (Luk 23:30–56).

61 **Uppståndelsen** – Jesus återvänder till livet, uppstår från de döda (Matt 28:1–4).

62 **Till graven** – Tre kvinnor kommer till graven. Jesus är borta (Matt 28:5–8).

63 **Mötet** – Maria Magdalena möter den uppståndne Jesus (Joh 20:11–18).

64 **Emmaus** – Jesus visar sig för två lärjungar på vägen till Emmaus (Luk 24:13–32).

65 **Lärjungarna** – Jesus visar sig för lärjungarna efter uppståndelsen (Luk 24:36–43).

66 **Tvivlaren** – Jesus visar sig på nytt, nu också för Tomas (Joh 20:26–31).

67 **Gennesaret** – Jesus visar sig för lärjungarna vid sjön (Joh 21:1–14).

68 **Missionsbefallningen** – Jesu avskedsord till lärjungarna (Matt 28:18–20).

69 **Himmelsfärden** – Jesus lämnar lärjungarna på Olivberget (Apg 1:3–11).

70 **Pingst** – Anden faller över de församlade i Övre salen (Apg 2:1–13).

71 **Pingstdagen** – Petrus talar inför många. 3 000 blir troende (Apg 2:14–41).

72 **Församlingen** – Växer och håller samman (Apg 2:42–47).

73 **Diakoner** – Församlingen utser sju församlingstjänare (Apg 6:1–7).

74 **Martyr** – Stefanus förkunnar, stenas och blir den förste martyren (Apg 6:8–7:60).

75 **Förföljelse** – Saulus och judiska ledare jagar de kristna (Apg 8:1–3).

76 **Samarien** – Filippus förkunnar, många kommer till tro (Apg 8:4–25).

77 **Hovmannen** – Filippus omvänder den etiopiske hovmannen (Apg 8:26–40).

78 **Omvändelse** – Saulus omvändelse på Damaskusvägen (Apg 9:1–30).

79 **Cornelius hus** – Petrus predikar för hedningarna (Apg 10:23–33).

80 **Första resan** – Paulus gör sin första missionsresa (Apg 13:1–14:28).

81 **Jakobs brev** – Jakob skriver om att vara ordets görare (Jak).

82 **Galaterbrevet** – Paulus skriver till galaterna om Guds nåd (Gal).

83 **Apostlamötet** – Beslut att hedningar inte ska omskäras (Apg 15:1–35).

84 **Andra resan** – Paulus gör sin andra missionsresa (Apg 15:36–39).

85 **Fångvaktaren** – Blir frälst sedan Paulus befriats ur fängelset (Apg 16:16–40).

86 **Areopagen** – Paulus talar på Areopagen i Aten (Apg 17:22–34).

87 **Tessalonikerbreven** – Paulus skriver två brev till tessalonikerna.

88 **Tredje resan** – Paulus gör sin tredje missionsresa (Apg 18:23–19:20).

89 **Upplopp** – Paulus tal orsakar upplopp i Efesos (Apg 19:21–40).

90 **Korintierbreven** – Paulus skriver två brev till församlingen i Korint.

91 **Romarbrevet** – Paulus skriver sitt tyngsta brev – till Rom (Rom 1–16).

92 **Återvänder** – Paulus reser till Jerusalem, arresteras (Apg 21:1–24:9).

93 **Försvar** – Paulus talar till Felix, Festus och Agrippa (Apg 24:10–25:12).

94 **Skeppsbrott** – Paulus lider skeppsbrott på väg till Rom (Apg 27:1–28:10).

95 **Fängslas** – Paulus sätts i förvar i Rom i väntan på rättegång (Apg 28:11–31).

96 **Fler brev** – Paulus skriver fängelsebreven från Rom (Ef, Fil, Kol och File).

97 **Släpps** – Paulus släpps ut ur fängelset och reser runt igen.

98 **Ännu fler brev** – Paulus skriver pastoralbreven till Titus och Timoteus.

99 **De allmänna breven** – Hebreerbrevet, Judas, Petrus, Johannes skrivs.

100 **Uppenbarelseboken** – Johannes mottar syner (Upp 1–22).

